

Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® 6.-7.10.2026

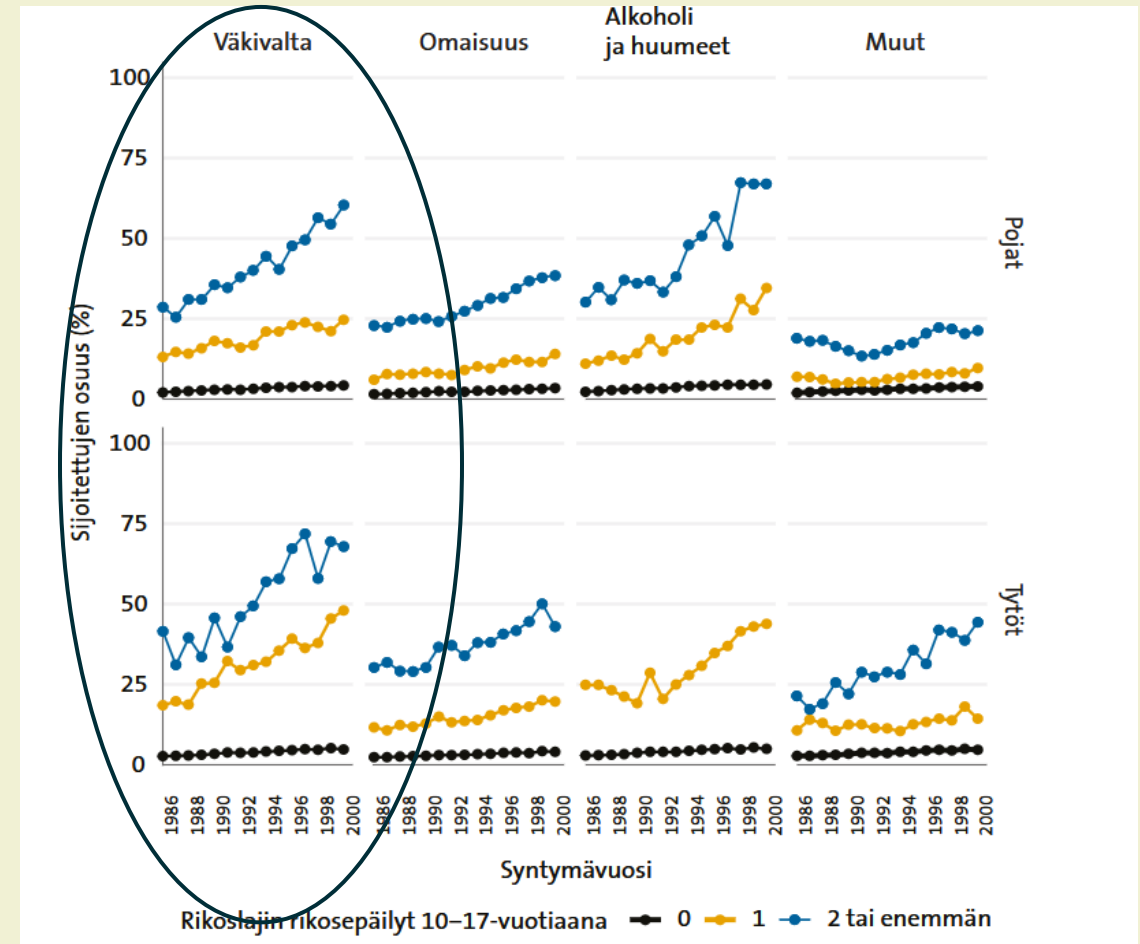
Kun osa nuorista oireilee väkivallalla – mitä työ edellyttää?

Taina Laajasalo,
Tutkimusprofessori THL

Väkivaltaisesti käyttäytyvät nuoret merkittävä asiakasryhmä lastensuojelun sijaishuollossa

- Vähintään kahdesta väkivaltarikoksesta epäillyistä pojista yli puolet ja tytöistä noin 70 % ollut sijoitettuna.
- Väkivaltakäyttäytymisen ja sijoitusten välinen yhteys on voimistunut ajan myötä: väkivaltarikoksista epäillyistä yhä suurempi osa on ollut sijoitettuna kodin ulkopuolelle

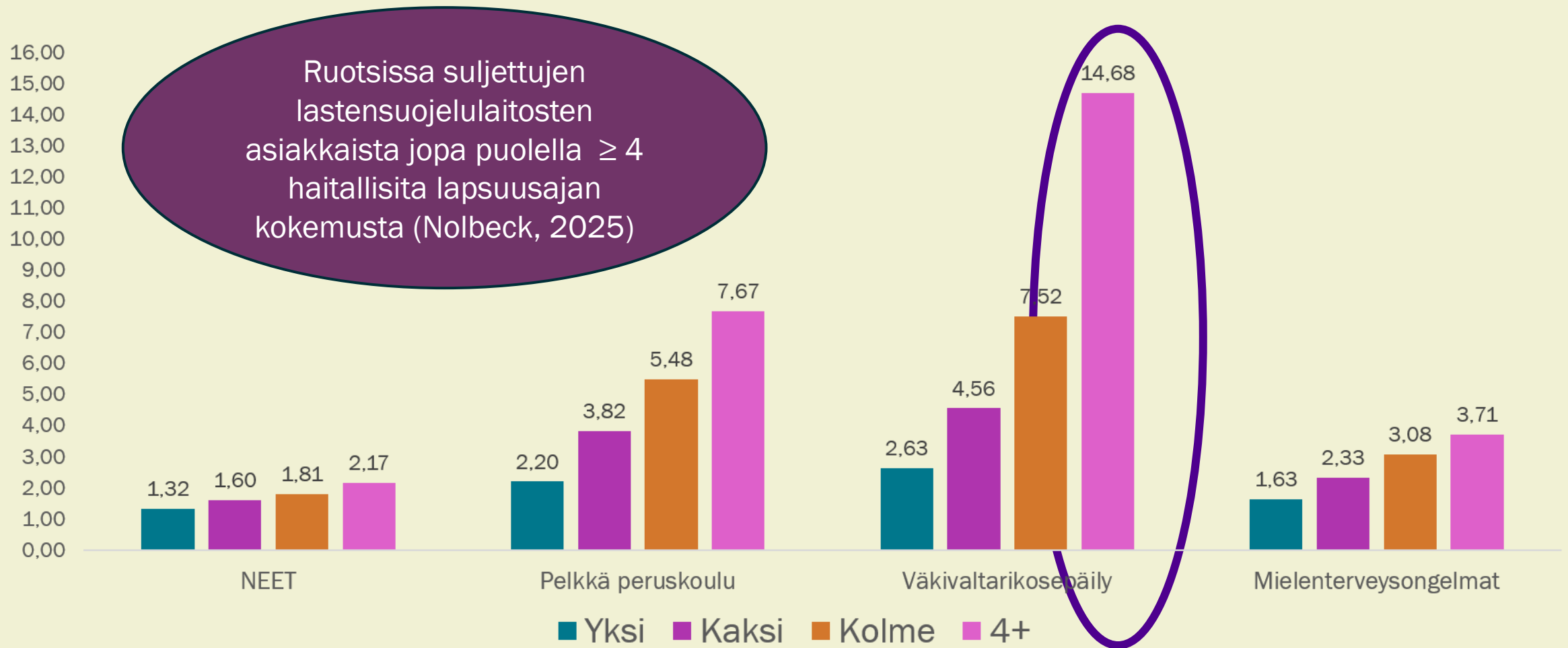

Saako väkivaltakäyttäytymisestä puhua oireena?

- Oire: merkki jostakin (tulevasta), viite, enne (*etymologinen sanakirja*)
- Nuoren väkivallan taustalla ei aina ole mielenterveyden häiriö, mutta se voi silti olla merkki **taustalla olevasta pahoinvoinnista tai vaikeuksista**.
- **Oireeksi nimeäminen ei poista teon vääryyttä tai vastuuta** vaan tunnistaa, että näkyvän käyttäytymisen taustalla voi olla tekijöitä, joihin on puututtava sekä yksilö- että yhteiskuntatasolla

Haitallisten lapsuusajan kokemusten lukumäärän yhteys erilaisten kielteisten kehityskulkujen riskeihin 18-20 vuotiaana

Episteeminen epäluottamus

- Vaikeus luottaa siihen, että toisilta saatu tieto on **totta, itselle merkityksellistä ja hyvässä tarkoituksessa välitettyä**. Taustalla usein turvattomat ja epäjohdonmukaiset hoivasuhteet (Talía ym., 2021; Sprecher ym., 2022)
- **Aggressio yrityksenä tulla kuulluksi, kun vuorovaikutukseen ei luoteta** (Talía ym., 2021)
- **Sijaishuollossa luottamus voi rakentua suhteissa vähitellen** (Sprecher ym., 2022; Dalgaard ym., 2025)

Mitä seuraamus opettaa?

- **Rangaistukset** voivat lisätä vastakkainasettelua ja aggressiota sekä heikentää luottamusta
- **"Altruistisilla seuraamuksilla" paikkansa:** oikeasuhtaisia ja johdonmukaisia seuraamuksia, joiden tarkoitus on ylläpitää yhteisiä sääntöjä ja hyödyttää koko yhteisöä, ei seuraamuksen antajan omaa etua.
- **Ratkaisevaa tarkoitus ja luottamus:** seuraamuksen tulee olla oikeudenmukainen, selkeästi yhteydessä tekoon ja pyrkiä opettamaan, ei kostamaan tai alistamaan.

Muutakin kuin manualisoituja interventioita – miten suhdetta ja luottamusta rakennetaan?

1. Tehdään asioita yhdessä - jaetun arjen merkitys
2. Keskustellaan ja perustellaan – oikeudenmukaisuus ja läpinäkyvyys rakentavat luottamusta
3. Nauretaan yhdessä - jaetun huumorin merkitys

Walden AL, Allen NE. Examining Correctional Staff Members' Engagement in Rehabilitation as Part of Their Everyday Practices in Short-term Juvenile Detention. *Am J Community Psychol.* 2019 Dec;64(3-4):310-320. doi: 10.1002/ajcp.12369. Epub 2019 Aug 2.

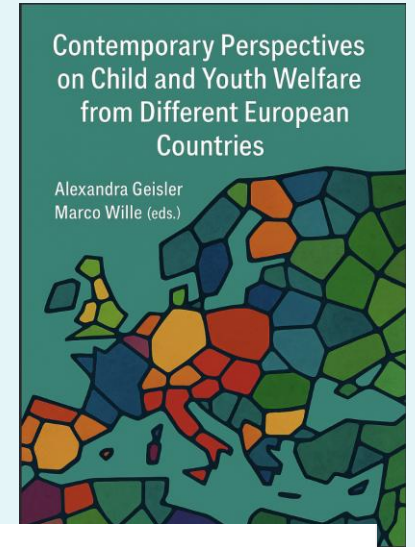
Karłyk-Ćwik, A. ym. (2020). The influence of juvenile and educator humor on the social climate of young offenders' institutions. *Children and Youth Services Review*, 108, 104591.

Ellis, K. & Curtis, P. (2021). *Care(ful) relationships: Supporting children in secure care*. *Child & Family Social Work*, 26, 329–337

Punitiivinen vai preventiivinen Pohjola?

- Ruotsissa painopiste siirtynyt ennaltaehkäisystä kohti rankaisevampia ratkaisuja
Sundhall & Hillén (2024): “...punishing children for the massive failure of the adult world.”
- Viitteitä kontrollin ja rajoitustoimenpiteiden korostumisesta myös Suomessa (Eriksson & Niemi, 2025) – mihin suuntaan haluamme yhteiskuntaa jatkossa viedä?

Eriksson, Pia K. & Niemi, Minna (2025) Trends and Shortcomings of the Finnish Child Welfare System in Meeting Adolescents' Needs in Complex Situations. Current Challenges and Future Directions. Teoksessa Geisler, Alexandra & Wille, Marco (Toim.) [Contemporary perspectives on child and youth welfare from different European countries](#) Linkki toiselle sivustolle Avautuu uudessa välilehdessä. Zenodo.

